

OCENA SKUTECZNOŚCI DOTACJI NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ JAKO PODSTAWOWEJ FORMY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ NA PRZYKŁADZIE BENEFICJENTÓW Z TERENU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W LATACH 2015-2022

WPROWADZENIE

Według danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w latach 2015-2022 z dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej skorzystało na terenie całego kraju 309,6 tys. osób bezrobotnych. Na ich aktywizację zawodową przy pomocy tej formy wsparcia w badanym okresie wydano łącznie 6,6 mld złotych. Z danych MRPIPs wynika także, że dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej są formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych o najwyższym wskaźniku efektywności zatrudnieniowej.

METODOLOGIA

W badaniu oceny efektywności zatrudnieniowej dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej. Poddaną badaniu grupą byli beneficjenci pomocy w latach 2015-2022 z terenu województwa podkarpackiego. W przypadku dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej urzędy pracy efektywność zatrudnieniową obliczana jest na podstawie informacji o prowadzeniu przedsiębiorstwa 15 miesięcy po jego rejestracji w CEIDG (3 miesiące po zakończeniu udziału w aktywizacji zawodowej - trwającej 12 miesięcy). Efektywność zatrudnieniowa to procentowy udział osób spełniający to kryterium do łącznej liczby osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji.

Dane pozyskane z Systemu Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej oraz Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na dzień 7 marca 2024 roku. Przetworzone w ten sposób informacje umożliwiły określenie historii beneficjentów oraz pozwoliły ocenić, jak długo funkcjonowały mikroprzedsiębiorstwa, które powstały w wyniku otrzymania pomocy publicznej.

Przeanalizowano łącznie 18219 beneficjentów (93,2% wszystkich podmiotów), które w latach 2015-2022 otrzymały dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej (wyłączono z badanej próby rekordy wprowadzone błędnie lub zawierające nieprecyzyjne dane). W badaniu beneficjentów pogrupowano według działań występujących w Polskiej Klasyfikacji Działalności.

REZULTATY

W wyniku przeprowadzonego badania określono liczbę beneficjentów dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej z terenu woj. podkarpackiego z lat 2015-2022, których przedsiębiorstwa są nadal aktywne oraz zawieszone lub wykreślone z CEIDG (zob. tabela 1). Jednocześnie obliczono także efektywność zatrudnieniową dla różnych okresów począwszy od roku skończywszy na 8 latach od dnia rejestracji przedsiębiorstwa przez beneficjentów. Z badania wynika wniosek, że tylko w szczególnych przypadkach w pierwszym roku działalności tak powstałe podmioty zaprzestają funkcjonowania. W kolejnych latach efektywność zatrudnieniowa sukcesywnie spada (zob. tabela 2).

Na podstawie badania można także określić, że branże wymagające wysokich kwalifikacji w momencie rejestracji podmiotu mają znacząco większe szanse powodzenia. Najlepszym tego przykładem jest dział 69 (działalność prawnicza, rachunkowo-księgową, itd.), 49 (transport lądowy, itd.), 62 (działalność związana z wytwarzaniem oprogramowania, itd.), czy 71 (działalność w zakresie architektury i inżynierii). Z kolei najgorzej radzili sobie beneficjenci zajmujący się usługami z działu 81 (w zakresie utrzymania porządku i zagospodarowania terenów zielonych), a także 56 (działalności związanej z wyżywieniem).

DANE PORÓWNAWCZE

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej: 99,53% **Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej:** 86,9%

Badany okres i grupa: rok od dnia rejestracji działalności w CEIDG; beneficjenci dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej z Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy z lat 2006-2008 (Rękas, 2010). **Badany okres i grupa:** dwa lata od dnia rejestracji działalności w CEIDG; beneficjenci dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej z 21 wybranych powiatów (Gumieniak, 2019).

TABELA 1. Liczba i odsetek aktywnych oraz zawieszonych lub wykreślonych przedsiębiorstw podlegających badaniu według danych z CEIDG.

STATUS PRZEDSIĘBIORSTWA W CEDIG:	ROK REJESTRACJI PRZEDSIĘBIORSTWA W CEIDG									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2015-2022	
AKTYWNE	948	1012	1178	1320	1201	1057	1432	1783	9931	
	35,9%	38,4%	46,7%	55,5%	58,1%	63,1%	68,1%	81,2%	54,5%	
ZAWIESZONE LUB WYKREŚLONE Z CEIDG	1693	1625	1344	1059	866	617	672	412	8288	
	64,1%	61,6%	53,3%	44,5%	41,9%	36,9%	31,9%	18,8%	45,5%	
ŁĄCZNIE	2641	2637	2522	2379	2067	1674	2104	2195	18219	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Systemu Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej

TABELA 2. Wartość odchylenia wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w poszczególnych grupach w stosunku do wartości wyliczonej dla całej badanej grupy

EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA W OKRESIE OD ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	WARTOŚĆ ODCHYLENIA WSKAŹNIKA EFEKTYWNOŚCI ZATRUDNIENIOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH PKD W STOSUNKU DO WARTOŚCI WSKAŹNIKA DLA CAŁEJ GRUPY [P.P.]																		EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA DLA CAŁEJ GRUPY		
	KOD DZIAŁU W POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI:																				
	43	96	45	47	74	69	25	71	41	85	81	31	86	16	62	56	46	73		95	49
- PO ROKU	0	0,1	0,1	-0,1	0,2	0,2	0	0,2	0,2	-0,6	-0,4	0	0,2	-0,1	0,2	-0,1	0,2	0,2	0,2	-0,4	99,8
- PO 2 LATACH	2,1	1,6	-1,9	-8,5	-3,5	14,9	-3,4	11,5	0	3,8	-19,6	3,8	5,8	-6,2	12,2	-8,6	3,5	3,3	-9,3	4,5	82,2
- PO 3 LATACH	1,9	3,5	-4,9	-13,2	-5,6	22,3	-2,4	15,2	-0,9	5,8	-24,1	7,3	10,1	-6,9	17,2	-9,9	2,9	-1,1	-7,6	5,6	71,7
- PO 4 LATACH	2,6	3,1	-7,3	-14,8	-7	25,5	-0,4	17,7	-0,4	5,7	-23,8	9,1	13,8	-9,4	21,1	-12,7	4,1	0,7	-9,4	9,8	64,3
- PO 5 LATACH	3,4	3,1	-7,9	-14,4	-7,9	28,9	-3,4	20,9	-0,8	2,6	-27,7	7,8	9,5	-11,1	22,9	-14,6	2,3	4,9	-12,1	11,4	58,1
- PO 6 LATACH	2,2	2,9	-9,6	-13,7	-9,5	38,2	-6,2	22	2,4	0,1	-29,2	3,7	9,4	-15,1	25,6	-12,4	7	-2,2	-2,8	19,7	49,2
- PO 7 LATACH	1,3	2,8	-9,2	-11,1	-8,5	42,5	-6,3	23,3	2,1	-3,7	-27,6	5,7	11,7	-17,4	23,8	-15,9	7,7	-1,1	-2,1	19,1	42,9
- PO 8 LATACH	1,4	2,5	-10,9	-9,3	-9,4	43,7	-1,9	21,6	3,8	-5	-24,7	9,2	16,2	-9,6	33,1	-14,5	11,2	-3	0,5	34,4	37,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Systemu Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej

LITERATURA

- Biznes.gov.pl. (bez daty). Przewodnik po formalnościach. Portal Biznes.gov.pl. <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00119>
- Buczak, A. (2023). Pandemia COVID-19 a zakładanie działalności gospodarczej ze wsparciem powiatowych urzędów pracy w miastach na prawach powiatu. Przedsiębiorczość-Edukacja. 19(1). 108-144.
- Fila, J., Grzegorzczak, E., Paduszyńska, M. (2022). Wybrane źródła finansowania mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Gumieniak, A. (2019). Formy aktywizacji zawodowej oferowane przez Państwowe Urzędy Pracy i ich efektywność. Rynek-Spoteczność-Kultura, 2(33), 25-28.
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. (2016-2023). Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej w latach 2015-2022. <https://www.gov.pl/web/rodzina/efektywnosc-form-promocji-zatrudnienia>
- Rękas, M. (2010). Dotacje na rozpoczęcie działalności z powiatowych urzędów pracy jako źródło finansowania fazy startu mikroprzedsiębiorstw na przykładzie powiatu świdnickiego. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Ekonomiczne Problemy Usług, 51, 209-218.